

O nových alkaloidoch.

MIKULÁS BÓZNER

N. K. Basu a spolupracovníci (P. P. Lamsal, G. B. Singh, P. R. Patrai a P. C. Daniva) pri skúmaní indických liečivých rastlín izolovali rozličné alkaloidy⁽¹⁾.

Z rastliny *Monniera cuneifolia* podarilo sa im získať alkaloid *herpestin* $C_{34}H_{46}N_2O_6$ s bodom top. 116—118⁰, a z *Hydrocotyle asiatica* Linn. (Umbellifraceae) *hydrocotylín* so složením $C_{22}H_{38}NO_8$. V rastline *Vitex negundo* sa vyskytuje alkaloid *nishidin*, ktorý sa po prekryštalovaní roztápa pri 266⁰. Vzorec je dosiaľ neznámy, ale pravdepodobne obsahuje chinolinové jadro.

Ruský bádateľ F. S. Massagetov⁽²⁾ izoloval z *Eleagnus austifolia* Linn. alkaloid *eleagnin*, a N. F. Proskurnina⁽³⁾ z rastliny *Magnolia fuscata* — *magnolamin*. Štruktúru *magnolaminu* objasnil nasledujúcimi pokusmi. S diazometanom získal tetrametyl-derivát *magnolaminu*, z ktorého oxydáciou utvoria sa 1-keto-6,7-dimetyloxy-N-metyl-tetrahydroizochinolín a jedna kyselina so složením $C_{15}H_{14}O_5$ (kyselina *magnolaminová*). V ďalších pokusoch kyselinu *magnolaminovú* topil s hydroxydom sodným a tak získal kys. galovú a p-hydroxybenzoovú. Synteticky pripravil aj kyselinu 3,4-dimetoxy-3,4-difenyloxy-1,1-dikarbónovú, aby ju porovnal s kys. *magnolaminovou*, ale ani jedna kys. nebola s ňou totožná. Podarilo sa tiež etylizáciou *magnolaminu* získať tetraetyl-derivát, z ktorého oxydáciou utvoril sa 1-keto-6-metoxy-1-etoxy-N-metyl-tetrahydroizochinolín a kys. o složení $C_{18}H_{18}O_6$, ktorá tiež nie je totožná s kys. *magnolaminovou*. Z pokusov teda vysvitá, že *magnolamin* patrí do skupiny bimolekulárnych, benzylicochinolinových alkaloidov. *Magnolín* sa líši od *magnolaminu* tým, že *magnolaminová* molekula obsahuje v benzylovej časti o jeden hydroxyl viac.

Pozoruhodné sú aj objavy K. Jurasovského a L. N. Stepanova⁽⁴⁾, ktorí izolovali z rastliny *Girgensohnia oppositiflora* (Fall.) Fenzl. (Chenopodiaceae) dva alkaloidy. Prvý (obs. 0,58%) je totožný s N-metylpiperidínom, $C_6H_{13}N$ druhý, kryštalický alkaloid (obs; 0,04%) je *girgensonin* $C_{13}H_{16}N_2O$. Chemicky je pravdepodobne N-piperidín-oxyfenyl-acetonitril.

Farmakologicky je zaujímavý alkaloid *premin* $C_{14}H_{15}NO$, ktorý získali N. K. Basu a P. C. Daniya z indického rastliny *Premna integrifolia* Linn. (Verbenaceae). Tvorí bezfarebné kryštalky s bodom top. 82⁰, a má silný sympatomimetický účinok⁽⁵⁾.

Literatúra:

1. Quarterl. J. of Pharmac. and Pharmacol. 2, 135—137 str. 1947.
2. Ž. obšč. Ch. 1, 139—141 str. 1946.
3. Ibid. 1, 129—158 str. 1946.
4. Ibid. 1, 141—144 str. 1946.
5. J. Amer. Pharm. Assoc. Vol. XXXVI. 389 str. 1947.